

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

21050-2106

6K-157

Sayı : 54045643/610.2790
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

17.06.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22/04/2013 tarih ve 43452547-120-00-119587 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Ankara Milletvekili Aylin NAZLIKA'ya ait 7/21050, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/21051, Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret AKOVA'ya ait 7/21052, Edirne Milletvekili Recep GÜRKAN'a ait 7/21053, Manisa Milletvekili Sakine ÖZ'e ait 7/21054, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/21055, Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/21056, 7/21057, 7/21058, 7/21059, 7/21060 ve 7/21061, Kars Milletvekili Mülkiye BİRTANE'ye ait 7/21062 ve İstanbul Milletvekili Sebahat TUNCEL'e ait 7/21063 esas no'lu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş

7/21050, 7/21051, 7/21052,
7/21053, 7/21054, 7/21055,
7/21056, 7/21057, 7/21058,
7/21059, 7/21060, 7/21061,
7/21062, 7/21063 (29 Sayfa)

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Ayşe Nedret AKOVA
Esas No :Balıkesir Milletvekili
:7/21052

Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle zengin bir su potansiyeline sahip olup, farklı ekolojik özellikteki Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz kıyılarımızın yanı sıra, akarsularımız, doğal göllerimiz, baraj göllerimiz, göletlerimiz ile su ürünlerinin üretim alanı 26 Milyon hektarın üzerindedir. Bu alan; mevcut tarım alanlarına yakın, orman alanlarından ise daha fazla bir büyüklüğü ifade etmesine rağmen, verimli kullanılamamakta ve yeterince değerlendirilememektedir. Bu nedenle su ürünleri sektörünün ekonomiye katkısı yeterli düzeye ulaşamamaktadır. Ülkemizde su ürünleri üretimi 2011 yılında 703.545 ton olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılı üretiminin %61,44'ü deniz balıklarından, %6,45'i diğer deniz ürünlerinden, %5,27'si içsu ürünlerinden ve %26,83'ü yetiştiricilikten elde edilmiştir. Ülkemiz mevcut su ürünleri üretimi için uygun doğal kaynaklara sahip olmasına ve dünyanın su ürünleri avcılığı potansiyeli açısından önemli ülkeleri arasında bulunmasına rağmen, sektörde lider ülkeler arasında yer almamaktadır. Bu bağlamda:

SORU 1) Ülkemiz zengin bir su potansiyeline sahip olmasına rağmen, dünya su ürünleri üretiminde önemli üretici ülkeler olan Çin, Endonezya, Peru, Japonya, Şili, ABD ve Hindistan arasında neden yer almamaktadır?

SORU 2) Su ürünleri kaynaklarımızdan ekonomik ve sürdürülebilir bir şekilde yararlanmak, üretimini ve ihracatını artırmak için ne gibi politikalar geliştirilmektedir?

SORU3) Su ürünlerinin kalite ve stoklarının korunmasını ve stokların geliştirilmesini sağlamak için neler yapılmaktadır?

CEVAP 1-2-3) Çin, Endonezya, Peru, Japonya, Şili, ABD ve Hindistan gibi ülkeler, okyanuslara kıyısı olan ve bu nedenle ülkemizle karşılaştırılamayacak kadar geniş avcılık ve yetiştiricilik imkânlarına sahip ülkelerdir.

Ülkemiz kıyısı olduğu denizlerin alan ve hacimleri okyanuslarla karşılaştırılamayacak derecede küçüktür. Ayrıca, Marmara dışındaki diğer denizlerimiz sadece Türkiye'nin üretim alanı olmayıp, bu denizlerimiz kıyısı olan ülkelerle paylaşılmaktadır.

Bakanlığımızca ülkemizin mevcut kaynakları dikkate alınarak balıkçılık ve su ürünlerinde sürdürülebilir bir üretimin sağlanabilmesi amacıyla önemli çalışmalar yürütülmekte olup, bu kapsamdaki bazı faaliyetlerimiz şu şekildedir:

- Bakanlığımızca su ürünlerinin geliştirilmesine yönelik etkin ve sürdürülebilir politikalar yürütülmüş ve su ürünleri ilk defa 2003 yılında destekleme kapsamına alınmıştır. Destekleme kapsamında bugüne kadar toplam 855 Milyon TL ödeme yapılmıştır.
- Su ürünleri kaynaklarını desteklemek ve güçlendirmek amacıyla her yıl balıklandırma çalışmaları yapılmaktadır.
- Balıkçıların kullandıkları akaryakıttan 2004 yılından itibaren özel tüketim vergisi alınmamaktadır.
- Balıkçılarımız 2002 yılından itibaren Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisinden yararlanmaktadır.

M / M

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

yararlanmaktadır.

- Yetiştiricilikte girdi maliyetlerini düşürmek amacıyla su ve yüzey alanı kira bedelleri düşürülmüştür.
- Stoklar üzerindeki aşırı av baskısını önlemek ve balıkçılığımızın sürdürülebilirliğini sağlayabilmek amacıyla, gönüllülük esasına göre Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi'ne sahip, 12 metre ve üzerindeki balıkçı gemisi sahiplerine, gemilerini avcılıktan çıkarmaları karşılığında, gemi boyuna göre destekleme ödemesi yapılacaktır.
- Soğuk hava depolarının artırılması ve soğuk zincirin kurulmasına ilişkin Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında %50 hibe desteği verilmektedir.
- Su ürünleri IPARD programı kapsamında AB hibe fonlarından desteklenen sektörlerimiz arasındadır. Bu kapsamda IPARD Programında belirlenen illerimizde, belirlenen şartları taşıyan su ürünlerine yönelik yatırımlara %50 hibe desteği sağlanmaktadır.
- 2012-2016 yılları arasında geçerli olan Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ 1 Eylül 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yeni Tebliğ'de; avlanma araçları ve yöntemleri başta olmak üzere, avlanan su ürünlerinin boy, avlanma zamanı, avlanma yerleri ve balıkçıların yükümlülükleri ile uyulması gereken kurallara ilişkin düzenlemeler yer almıştır.
- "Çevre Dostu Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin" geliştirilmesi kapsamında kıyılarımızda bulunan balık çiftlikleri açık denize taşınarak, modern teknolojilerin kullanıldığı off-shore işletmeleri haline dönüştürülmüştür.
- "Ülkesel deniz balıkları üreten işletmelerin çevresel etkilerini izleme programı" çerçevesinde işletmelerin çevresel etkileri yakından izlenmektedir.

Kaydedilen teknolojik ve ekonomik gelişmeler sayesinde Türkiye'de yetiştiricilik sektörü son 10 yılda hızlı bir gelişme göstermiştir. FAO verilerine göre Türkiye, su ürünleri yetiştiricilik üretiminde Dünyada en hızlı büyüyen üçüncü ülke konumundadır.

Türkiye, Avrupa'daki alabalık yetiştiriciliğinde 1. sıraya, çipura ve levrek üretiminde ise 2. sıraya yükselmiştir. Türkiye, Avrupa çipura ve levrek pazarında %25'lik paya sahip bir konuma ulaşmıştır.

TÜİK verilerine göre Ülkemizin 2011 yılı toplam su ürünleri üretimi bir önceki yıla göre %7,7 artarak 704 Bin Tona yükselmiştir. 2002-2011 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde su ürünleri yetiştiricilik üretimimiz %209 artarak 61 Bin tondan 189 Bin tona yükselmiştir. 2012 yılı verileri TÜİK tarafından henüz yayınlanmamış olup, su ürünleri yetiştiricilik üretimimizin 212 Bin tona yükselmesi beklenmektedir.

Ayrıca, 2002-2012 yıllarında su ürünleri ihracatında da önemli bir aşama kaydedilmiştir. 2002 97 Milyon dolar olan su ürünleri ihracatımız 2012 yılında 412 Milyon dolara ulaşmıştır.

Bakanlığımızca, Ülkemizi, gerek Avrupa'da, gerek Akdeniz'de ve gerekse Orta Asya ve Kafkaslarda önemli bir bölgesel güç haline gelmesi, bilgi ve teknoloji transfer eder ülke konumuna yükselmesi için çok sayıda ulusal ve uluslararası proje yürütülmektedir.

2002 yılından bugüne kadar AB'ne uyumun sağlanması ve kurumsal kapasitenin artırılmasına yönelik Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmiş, teklif edilmiş ve planlama aşamalarında olan balıkçılık konusunda 6 adet proje bulunmaktadır.

SORU 4) Suların kirlenmesini önlemek ve sektörün uluslararası rekabet gücünün artmasını sağlayabilmek için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

CEVAP 4) Bakanlığımızca Ülkemizde üretilen su ürünleri, üretimden tüketime kadar her aşamada izlenmekte ve denetlenmektedir. Bu sayede sağlık ve hijyen yönüyle en üst seviyede üretim yaptırılmak suretiyle ürünlerimizin gıda güvenilirliği en üst seviyede tutularak dış piyasada rekabet güçleri artırılmaktadır.

Bu çerçevede; Bakanlığımızca 2006 yılından itibaren karada ve denizde kurulu balık çiftliklerinde, 2009 yılından itibaren ise denizlerden ve iç sulardan avcılık yoluyla elde edilen su ürünlerinde ağır metal izleme programı uygulanmaktadır. Avcılık yoluyla elde edilen su ürünlerindeki izlemeler,

- Denizlerde; karaya çıkış noktaları veya limanlardaki 12 metreden büyük gemilerden,
- İç sularda ise; karaya çıkış noktalarında tekne boyuna bakılmaksızın numune alınarak yürütülmektedir.

İzleme çalışmaları kapsamında, sadece su ürünleri için değil, su ürünleri yaşam alanlarında su kalitesinin izlenmesine yönelik ülke genelinde kontroller yapılmaktadır. Herhangi bir olumsuzluğun tespiti halinde ilgililer hakkında gerekli yasal işlemler yapılmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı enstitülerce ülkemiz su ürünleri sektörünün gelişimi, riskleri ve sürdürülebilirliği açısından ihtiyaç duyulan projeler yapılmakta ve ilgili kamu, üniversite, özel sektör, gerçek kişilik, tüzel kişilik ve sivil kuruluşlarca yapılan projelere destek verilmektedir.

